

گزارش گروه بررسی ادبیات کهن در سال ۹۶-۹۷:

آخرین گروه ارائه دهنده گزارش در روز دوم، گروه ادبیات کهن بود.

در بدو این گزارش، "فروغ الزمان جمالی" در سخنانی با استناد به تاکید "شهرام اقبال زاده"، منتقد ادبیات کودک و نوجوان، بر اهمیت سه عامل "نهاد، نظریه و خلق"، به ارائه بحثی در باب سیر تکاملی نظریه بازنویسی پرداخت.

وی با اشاره به دعوت اخیر دانشگاه شیراز از اعضای صاحب نظر شورای کتاب، برای شرکت در همایش "بازنویسی و بازآفرینی" اظهار داشت: "وقتی یک نهاد دانشگاهی، حوزه ادبیات کودک را جدی می‌گیرد و نهادی غیردانشگاهی، یعنی شورای کتاب را صاحب نظر می‌داند و از این نهاد دعوت می‌کند تا در حوزه ادبیات کهن نظریه‌هایش را ارائه دهد، نکته مثبتی است؛ زیرا نظریه "بازنویسی و بازآفرینی" در شورا به‌عنوان یکی از کامل‌ترین نظریات مکتوب شده و در جامعه علمی-دانشگاهی و حوزه نقد و داستان‌نویسی مورد استناد قرار می‌گیرد.

وی ضمن تشریح و تفکیک نظریات نهادها و افراد مختلف در امر بازنویسی افزود: شورای کتاب کودک همچون سایر نهادها و افراد نظریه خلق کرده است، اما به دلیل شکاف موجود بین نظریه و عمل، در بررسی کتاب‌ها، شاهد نتیجه متفاوتی هستیم؛ به‌طوری‌که در سال اخیر، کمتر شاهد چاپ آثار غنی در این زمینه بوده‌ایم.

ایشان همچنین، درباره تفاوت اقتباس با بازنویسی بیان کردند اقتباس روشی است که در آن، رسانه تغییر می‌کند مانند استفاده از اثر مکتوب کهن برای ساختن فیلم و اجرای نمایش؛ برای اطلاعات بیشتر حاضران را به مطالعه کتب نظری و نیز مقاله "اقتباس" از خانم سنجری ارجاع دادند.

بر اساس گزارش گروه ادبیات کهن، "آموزش روش‌های بررسی کتب توسط خانم جمالی"، "حافظ خوانی و مثنوی خوانی"، "دیدار و گفتگو با نویسندگان" از جمله فریده فرجام و محمدرضا یوسفی، "شرکت در جشنواره بازنویسی و بازآفرینی دانشگاه شیراز" و... از فعالیت‌های جنبی گروه بوده است.

این گروه با ۲۱ عضو که ۱۴ نفر از آنان ثابت و فعال هستند، در ۳۲ جلسه، ۵۳ اثر را مورد بررسی قرار داده که تعدادی از آنها به‌صورت مجموعه و تعدادی نیز تک جلدی بوده‌اند.

بر اساس گزارش مذکور، در فهرست کتاب‌های امسال، "شاهنامه" و "الهی نامه" به ترتیب بیشتر از منابع دیگر ادبیات کهن فارسی، مورد استفادهٔ بازنویسان و بازآفرینان قرار گرفته بودند.

تعداد کل نویسنده‌ها ۱۵ نفر بوده‌اند که هفت نفر از آنان با تجربه و بقیه نویسندگانی بودند که آثارشان برای اولین بار به دست گروه رسیده بود.

از ۵۳ اثر بررسی شده ۲۴ جلد بدون تصویر و پنج جلد فاقد تصویر روی جلد بودند.

از میان ۱۵ ناشر، "خانه ادبیات" با ۱۲ عنوان کتاب، فعال‌ترین ناشر بوده است. همچنین در میان ناشران فقط کتاب‌های هشت ناشر دارای ویراستار بوده است.

در بحث جایگاه کتاب‌های بررسی شده، ۱۵ عنوان کتاب، خارج از فهرست بوده‌اند. ۱۳ کتاب، یک ستاره و مجموع کتاب‌های سه تا پنج ستاره ۱۹ عنوان بوده است.

تعداد آثار برای گروه سنی "ب" رشد داشته است؛ اما برای گروه سنی "د" اثری به دست گروه نرسیده است.

بر اساس این گزارش، در این دوره بیشترین روش مورد استفاده نویسندگان "بازنویسی ساده" بوده است.

در ادامهٔ این نشست، پس از طرح تعاریفی مختصر از روش‌های تألیفی در ارائه متون کهن، نظیر: روش "گزیده"، "گردآوری"، "بازنویسی ساده و خلاق" و "باز آفرینی"، برخی آثار معرفی شدند و چگونگی ارزش گذاری و بررسی آنها تشریح شد.